

Megújulnak a vidéki stúdiók

Megújult tartalommal, MR6 néven jelentkeznek októbertől a Magyar Rádió vidéki stúdiói, köztük a szegedi: reggel hat órától délig saját műsort sugároz.

A Magyar Rádió Zrt. vidéki stúdiói jövő hétfőtől megújult tartalommal, új arculattal és új néven jelentkeznek: az MR6 – a régió rádiója Győrből, Pécsről, Miskolcra, Debrecenből és Szegedről jelentkeznek október 1-jén reggel hat órákor – jelentette be Szomráky Béla, a Magyar Rádió Zrt. Regionális, Nemzetiségi és Külföldre Irányuló Adások Főszerkesztőségének vezetője.

A regionális stúdiók az öt központból reggel hat órától délig jelentkeznek saját tartalommal, délután pedig a Petőfi Rádió adását sugározzák. Jelentős változás, hogy a regionális stúdiók visszakapják műsorkészítési önállóságukat, hiszen eddig a reggeli órákban csak három órán át sugároztak. Együttműködnek egymással, anyagokat is cserélnek. Több tradicionális műsor a korábbi országos fődókról átkerül a regionális műsorokba. Ilyen a Ki nyer ma? című, 38 évvel ezelőtt indított zenei műsor, amely ezentúl a regionális csatornákon 11 óra 50 perctől lesz majd hallható. Januártól a rádió költségvetésének függvényében bővítik a régiórádiók önálló műsorát a délutáni órákban is.

Emléktábla Halász Elődnek

Emléktáblát avatnak ma délután 3 órákor Szegeden, a Szentháromság utca 4. szám alatt Halász Előd tiszteletére. A szegedi egyetem neves irodalomtörténésze, germanisztikaprofesszora, a magyar-német szótár összeállítója tíz éve hunyt el.

Fél évet és egymillió forintot spórolhat egy kalózkodó

Kútfúrás – feketén és fehérén

Sok a hivatali adminisztráció, viszi a pénzt és az időt. Ezért legtöbbször feketén fúratnak kutat, legyen az kiskerti vagy mezőgazdasági méretű. Ha lebukik a kút gazdája, megbüntetik, és visszamenőleg is ki kell fizetnie a vízszámlát.

Úton-útfélen hirdetik magukat a kútfúrók – Szegeden és környékén is. A kert végébe való hobbikutat, ami évente legfeljebb ötszáz köbméter vizet húz fel, elég fúratni a nagyjából harminc méter mélyen lévő talajvízrétegre. Az önkormányzat jegyzője ad rá hozzájárulást ötezer forint illeték ellenében, két-három hét alatt, a vízért semmit nem kell fizetni. Ilyen nőtonkutak méretét az újságokban hirdető vállalkozók ezer forintért vállalják, de van, aki a kétszereséért vagy háromszorosáért dolgozik. A szivattyút magunknak kell megvenni, a piacon tizenötezer forintba kerül.

Ha „necess” a környék

A megkérdezett szegedi kútfúrók első kérdése az volt, hol fúratnánk. Nem a talajviszonyok, hanem a szomszédok miatt. A fúrás ugyanis gyorsan halad, de ha „necess” a környék, jobb rögtön papírral hozzálátni. Vagy: a kész kút valahogy álcázni kell, vagyis jól jön fölé a kutyaól vagy egy szűrés bokr, de arra is akad példa, hogy a pincében, a garázsban fúrnak. Egy vásárhelyi kútfúró azt mondja: az áfát nem akarják kifizetni a megrendelők. Szerinte nincs vész akkor sem, nem vész el a garancia, mert „sima papírt írunk róla. Ha valaki mégis följelent, akkor bedobunk a hivatalba egy engedélyt, van összeköttetés.”

Mérvadó szomszédság

Mezőgazdasági öntözéshez való, illetve ivókútra is kértünk árajánlatot, de már meg sem lepődünk: ezeknél szintén a

szomszédság a mérvadó. E típusú „nagy a felhajtás”, feketén fúrást csak emberektől távol vállalnak.

A komoly, ötven-száz méter mélyre nyúló kutak hetven-nyolcvan százaléka „fekete lyuk” a vállalkozók szerint. Miért? Időt és pénzt akarnak rajta spórolni – magyarázza Mazzag György, egy szatymazi vállalkozás második embere, aki végre hajlandó nyíltan beszélni a kútkérdésről. Maga a munka két hét alatt elkészül, de engedélyköteles. Ez pedig nyeli az időt, ami akár öt-nyolc hónap is lehet pluszban, és sokba kerül: egy kút akár több mint egymillióval megdrágít. Kell hozzá vízföldtani engedély, ami egy-három hét, vízjogi dokumentáció az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez (ATIKTVF), az örökségvédelmi hivatalhoz és a bányakapitánysághoz. Ezt csak a kamarába bejegyzett mérnök írhatja, és jó esetben két hónap, rosszabb esetben a duplája.

A fúrt kút sem ingyenes

Az engedélyek birtokában indulhat a fúrás, de előtte nyolc nappal értesíteni kell a szakhatóságokat. Innentől két hét alatt kész végre a kút. Akkor újabb két hét a labor, mert víz- és gázmintát kell vizsgáltatni, aztán geodéziai mérés és adatszolgáltatás a pesti Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézetnek. Ott újabb két hónap alatt földtani napló készül. Az üzemelési engedély röpké egy hét alatt megvan. A kút innentől sem ingyenes, kizárólag mezőgazdasági öntözéshez. Minden más esetben kötelező a vízóra, és negyedévente a vízkészletjárulék. Ez az előre engedélyezett mennyiségre köbméterenként 3,9 forint, afölött a duplája.

DOMBAI TÜNDE Sokan álcázzák a kész kiskerti kút

Fotó: Frank Yvette

	KÚTFÚRÁS ÁRAI ÉS VÁLLALÁSI HATÁRIDŐK			
	Norton (hobbikert)		Mezőgazdasági öntöző, ivó	
	ezer forint	nap	ezer forint	nap
Fehéren	100	10	2500-3500	150
Feketén	65	0,5	1200-2500	10

Forrás: DM-gyűjtés DM-grafika

VISSZAMENŐLEG IS KETYEG

Ennyi vesződséggel és költséggel az a kérdés, ki dolgoztat egyáltalán fehérén, vagyis szabályosan. Szelesné Kutas Borbála, az ATIKTVF műszaki igazgatóhelyettese mondja, hogy pályázatráskor, ingatlanadaskor, sőt gyakorta termékeladáskor „ellenőrzött vízkivételről” kérnek igazolást. Akkor viszont borul a rendszer, mert a hatóság a beruházás együttdéig terjedő bírságot szab ki, és visszamenőleg is le kell folytatni a tervezési és engedélyezési eljárást. És még vízkészletjárulékot is számlálnak visszamenőleg: 25 forintot köbméterenként.

Könnyszerkezetes kontra téglapítésű

Házunk a vagyonunk vagy csak használati tárgyunk?

Az Amerikai Egyesült Államokban egy könnyűszerkezetes lakóház csak használati cikk, míg nálunk egy átlagos család saját otthona egy egész élet munkája lehet. Itthon sokan kételkednek a könnyűszerkezet megbízhatóságában, ezért inkább maradnak a hagyományos, téglapítésű házaknál. Mi az igazság? Olcsó? Megbízható?

– Soha nem hallom, mit csinál a szomszéd. A 64 négyzetméteres lakásom gázzámlája tavaly egész télen összesen mindössze harmincezer forint volt. Nyáron is érzékeltem, jó a szigetelés: még a hőségekben is jó néhány fokkal hűvösebb volt, mint előző otthonomban. Már azért megérte ideköltözni, mert rengeteget tudok spórolni – magyarázta Dobó Erika, aki egy szegedi könnyűszerkezetes társasházban él több mint két éve.

Azt is elmondta, az amerikai mintájú ház fölépítése csak minimálisan olcsóbb, mint egy téglapítésű.

Gyorsabban építhető, de csak jó anyagból

– A könnyűszerkezetes házak alapját is betonból készítik. Az építkezés két-három hónapot vesz igénybe, mert az előregyártott panelekkel felgyorsulhat a munka – magyarázta Lébenyut Konrád. A hőmezővászárhelyi szakképző kft. vezetője elmondta: arra törekszik, hogy megfelelő szakembergárdát neveljenek, hiszen az új technológia elterjedésének gátját jelentik a kivi-

Egy könnyűszerkezetes lakóház Petőfitelepen

Fotó: Frank Yvette

telezőkkel kapcsolatos rossz tapasztalatok.

Magyarországon van ahol árulnak olyan, száraz fát, amelyet gombafertőzés és gyűlékonyság ellen is kezeltek. Továbbá: csakis milliméter pontoságúra gyalult, ragasztott fa-

anyaggal lehet minőségi munkát végezni. A rossz alapanyagokból épült házaknál azt érzékeli a tulajdonos, hogy „pattog a fa”, holott csak a hőingadozás hatására „mocorog”. Sokan ezt ijesztőnek találják, ezért is érthetően bizalmatlanok. A szak-

értő elmondta: garanciát harminc évre vállalnak.

Nem annyival olcsóbb, hogy megérje

Kovács István építész, műszaki ellenőr szerint a könnyűszerke-

zetes házak nem népszerűek hazánkban, nem a mi stílusunk. Véleménye szerint a magyarok inkább az erős épületeket kedvelik. A könnyűszerkezetes nem annyival olcsóbb, hogy megérje ezt építeni – annak ellenére, hogy ezek ugyanolyan jól szige-

teltek, mint a hagyományosan épült házak.

„A 64 négyzetméteres lakásom gázzámlája tavaly egész télen harmincezer forint volt.”
Dobó Erika

– Fenntartással kezelem az említett építési technológiát, mert nálunk nyáron nagyon alacsony, télen pedig igen magas a páratartalom – érvel Szentgyörgyi András szegedi építésmérnök. – A nagy ingadozás komolyan igénybe veheti a faszervezetet, melynek hatása hosszú távon nem ismert.

Nem biztos, hogy hosszú távon jó befektetés

Egy átlagos magyar családnak a háza: a vagyona. Ugyanakkor az ingatlanpiacon lehet, hogy nehezebb értékesíteni a nem újonnan épült könnyűszerkezetes házakat, ezért hosszú távon sem biztos, hogy jó befektetés. A szakember azt is elmondta: egy téglapítésű, kulcsrakész családi ház is elkészülhet 3-4 hónap alatt, és négyzetméterárban körülbelül 50 ezer forinttal drágább, mint a könnyűszerkezetes építmény.

KANCSÁR TÍMEA